

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1501/21

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

העותרים:

1. בנימין נתניהו
2. הליכוד, תנועה לאומית ליברלית

נגד

המשיבים:

1. יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע
2. עו"ד שחר בן מאיר
3. רשת מדיה בע"מ
4. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על-תנאי ובקשה לקיים דיון דחוף

בשם העותרים:

עו"ד אבי הלוי

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. היום בשעה 21:00, צפויה היתה להיות משודרת תוכנית הטלוויזיה ההומוריסטית 'סטנד-אפ Nation', בצירוף קטע בן 9 וחצי דקות לערך, שבו משתתף ראש הממשלה נתניהו. בחלקו הראשון של הקטע, מתקיימים חילופי דברים קומיים בין ראש הממשלה לבין חברי פאנל התוכנית; בחלקו האחר, מדבר ראש הממשלה אל המצלמה, במתכונת של מופע 'סטנד-אפ'.

2. ביום 28.2.2021, משנודע למשיב 2, עו"ד שחר בן מאיר, על הכוונה לשדר את התוכנית בהשתתפות ראש הממשלה, פנה בעתירה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-24, השופט ע' פוגלמן (תב"כ 26/24), בדרישה לאסור את שידורו. לטענתו, ההופעה עולה כדי תעמולת בחירות, ויש בה גם משום הפרה של האיסור לקיים תעמולת בחירות בהשתתפות אמנים, לפי סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959.

לעומת זאת, העותרים טענו כי יש לדחות את העתירה על הסף ולגופה. על הסף – מאחר שהמשיב 2 לא הביא ראיות המוכיחות כי בתוכנית צפויה להתקיים תעמולת בחירות, ומשום שנדרש היה למצות הליכים, בדרך של פנייה מקדימה, עובר להגשת העתירה. לגופה – משום שכלל אין מדובר בתעמולה. לטענת העותרים, מדובר בתוכנית אומנותית המשודרת באופן קבוע, משך זמן רב; התוכנית מופקת ומשודרת בלא קשר לעותרים, ותוסיף להתקיים, עמם או בלעדיהם; מערכת התוכנית היא זו שהזמינה את ראש הממשלה להשתתף בתוכנית ואין מדובר ביוזמה שלו; מטרתה הדומיננטית של התוכנית – בידור; לא תעמולה.

3. לאחר שהתברר כי הקטע מושא המחלוקת צולם זה מכבר, ביקש יו"ר ועדת הבחירות להעבירו לעיונו. בתום העיון, קבע יו"ר ועדת הבחירות כי דין העתירה להתקבל. תחילה פורט תוכנו של הקטע, ולאחר מכן צוין כי ניתן להיווכח שעל אף שהתוכן מקיים 'תכלית בידורית', הריהו שזור כולו במסרים הנוגעים במישרין לסוגיות המצויות על סדר יומה של המערכת הפוליטית. אמירות אלה, כך נקבע, עשויות להשפיע על הצבעת הבוחר. כמו כן צוין, כי במהלך השיח באותו קטע, הועלו חשבונותיו של ראש הממשלה ברשתות החברתיות השונות, כאשר קיימת הסתברות לא מבוטלת כי הדבר יגרום, לפחות לחלק מן הצופים, לבחור לבקר בהם. עוד נקבע, כי גם הסמיכות למועד הבחירות יש בה כדי להשפיע. כמו כן, ניתן משקל לעובדה שראש הממשלה הוא הפוליטיקאי היחיד שצפוי להופיע עד ליום הבחירות במסגרת התוכנית (הגם שהוצע לאחרים – שסירבו בעבר). צוין עוד, כי בשונה מראיונות לאתרי חדשות, שם נדרשים לעיתים, ראש הממשלה ואחרים, להתראיין, לשם מסירת מידע וכדומה, במקרה זה התכלית הבידורית שבתוכנית, אינה גוברת על תכלית התעמולה העולה מבין השיטין, הגם שבהקשר זה צוין כי מדובר במקרה גבולי. בטרם סיום נקבע עוד, כי הגם שהמשיב 2 לא מיצה הליכים כדבעי, חובה זו אינה נטולת חריגים. בעניין דנן, משעה שאין חולק כי נודע למשיב 2 על התכנון לשדר את התוכנית רק ביום 28.2.2021, לא היה מקום לעמוד בדווקנות על דרישה למיצוי הליכים 'לפי הספר'. ניתן אפוא צו האוסר על שידור הקטע בתוכנית, שבו אמור ראש הממשלה להשתתף, עד לאחר הבחירות.

ההחלטה פורסמה היום לפני הצהריים, והיא מנומקת כראוי.

4. על אף הדחיפות המתבקשת, נוכח הכוונה לשדר את הקטע עוד היום בשעה 21:00, הוגשה העתירה רק דקות ספורות לפני השעה 18:00, באמצעות דואר אלקטרוני. נטען בעתירה, כי ההחלטה לוקה בחוסר סבירות קיצוני, וכי נפלו בה פגמים דיוניים ומשפטיים. העותרים הדגישו, כי הם סבורים ש"יש לדון בעתירה בדחיפות שכן התוכנית נשוא העתירה אמורה להיות משודרת היום בשעה 21:00 ואולם גם אם הדיון בעתירה יתקיים

לאחר המועד שנקבע לשידור התוכנית, תהיה לו תרומה משמעותית להבהרת הדין בנוגע לסוגיות עקרוניות בתחום דיני הבחירות, חופש הביטוי וחכות הציבור לדעת" (ההדגשה במקור – נ' ס').

5. דיין העתירה להידחות על הסף, אם מחמת השיהוי שדבק בהגשתה בנסיבות העניין, ואם בהיותה תיאורטית (זאת בנוגע לטענה כי יש לברר את העתירה במבט צופה פני עתיד). כאמור, החלטת יו"ר ועדת הבחירות פורסמה לפני הצהריים, והעתירה הוגשה כמה וכמה שעות לאחר מכן. נוכח סמיכות הזמנים למועד השידור, התברר מיד עם הגשתה, כי אין מנוס אלא לדחותה. אין ניתן לצפות כי עתירה המוגשת בדרך-ליין כה צפוף, כזו שנדרש לברר ולהכריע בה בהליך בזק, בתוך 3 שעות בלבד, תידון כדבעי, לאחר קבלת תגובה וקיום דיון כהלכתו. דיין העתירה להידחות אפוא על הסף.

6. אמנם, העותרים טענו כי יש במתן פסק דיין בעתירה תועלת לעתיד לבוא, גם לאחר שתחלוף שעת השידור, משום ש"תהיה לו תרומה משמעותית להבהרת הדין בנוגע לסוגיות עקרוניות בתחום דיני הבחירות, חופש הביטוי וחכות הציבור לדעת". טענה זו – דינה להידחות אף היא. הרבה פעמים נאמר על ידי בית משפט זה, כי בדרך כלל לא יאות להידרש לעתירה תיאורטית, ולא יעניק סעדים שאינם אקטואליים (ראו למשל, בין רבים: בג"ץ 4380/07 ההסתדרות הרפואית בישראל נ' משרד הבריאות, פסקה 7 (30.8.2009)). אם כן, הכלל הנוהג, שאין לחרוג ממנו גם במקרה זה, הוא כי לא ניתן פסק דיין, שאין לו השלכה מעשית וקונקרטית. אם יבואו מקרים מעין אלו בעתיד, ותידרש בהם הכרעה משפטית, יתבררו הם אז, בעתם ובזמנם. לא כעת, לא היום.

7. אשר על כן, ולו מן הטעמים שלעיל, העתירה נדחת בזאת.

משלא נתבקשה תגובה, לא נעשה צו להוצאות.

ניתן היום, י"ח באדר התשפ"א (2.3.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה